

Před tváří bohů

Ilona Koblihová

PŘED TVÁŘÍ
BOHŮ

Ilona Koblihová

Tuto knihu věnuji všem, kteří mi pomohli, když mi bylo nejhůř.

Svět není možné změnit.

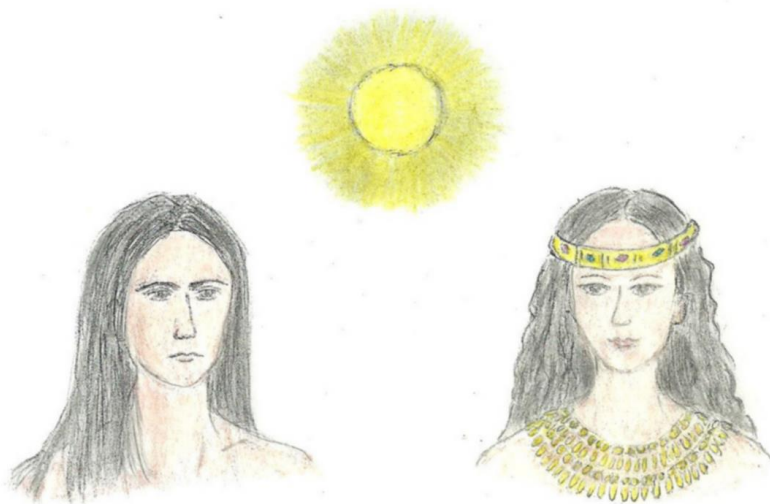
A přece je to možné.

Je však třeba mít pevnou ruku,

dobré a laskavé srdce

a v ústech to správné slovo.

1. NÁVŠTĚVA BOHA RE

„Pohyb, pohyb, lenochu! Celá stavba kvůli tobě vázne!“

Nad stavenišťem pyramidy krále Chalidomera se rozhlaholil smích. Byl to však smích pouze jednoho z dozorců. Nikdo jiný se v tu chvíli nesmál. Pravděpodobně neměl čemu. A ten, kterému posměšek patřil, jenom silou stiskl čelisti. Jeden z problémových. Ten nejhorší z nich. Na písčných saních vlekl za sebou společně s několika dalšími druhy kamenný kvádr určený k zasazení do nově budované královské

pyramidy. Do pyramidy, kterou nenáviděl.

„Losovali jste dnes ráno, či co?“ Dozorce z vedlejší čtyř dělníků si dovolil nepatrnou ironickou poznámku ke svému kolegovi. Bylo mu jasné, že ten mu to oplátí úplně stejně.

„Ne, vybral jsem si je, protože bez nich nemůžu dýchat.“

Nyní se smích nad stavenišťem zmnohonásobil.

„Jsem tu snad pro legraci?“ Dozorce švihnul výhružně malým bičíkem do vzduchu. Bylo to gesto víc než jednoznačné. Možná však, že to trochu přehnal.

„Všichni jsme tu pro legraci. A nejvíc sobě.“

Dozorce pootevřel úžasem ústa. Vzápětí se mu z nich vyřinul vodopád těch nejnevybíravějších slov, zůstal však stát na místě. Měl tisíc chutí ztrestat toho neslychaně drzého mladíčka, který si ho dovolil zsměšnit před celým stavenišťem. Nyní však nemá smysl nechat se vyprovokovat k jakémukoli odvetnému činu, který by měl za následek narušení plynulého chodu stavby. Vyřídí si to s ním potom, až skončí jeho směna. Pak toho ničemu zavře pěkně tam, kam patří. Mezi čtyři stěny kamenné kobky, kterou tu beztak na konci osady postavili jen kvůli němu. Je jich tu sice víc takových, kteří si myslí, že mohou beztrestně porušovat nařízení vladařovo o povinné účasti na stavbě, ale tenhle drzý a zatvrzelý rebel, to je skutečná elita mezi nimi. Dozorce Bodrob si alespoň částečně schladil zlost na vyššího urostlého mladíka s opálenou kůží a dlouhými černými vlasy. Tenhle kluk mu byl trnem v oku. Pracoval na stavbě královské pyramidy teprve druhý měsíc, ale za tu dobu už stačil několikrát vyvolat v pracovní četi vážný nepokoj a svým vzdorovitým

chováním neustále narušoval pracovní kázeň. Měl v sobě cosi znepokojivého, jakýsi odpor, kterým jako by celou stavbu odmítal, což bylo z hlediska jejího významu něco naprosto nepochopitelného, nežádoucího a neomluvitelného. Jak se jen někdo může opovážit vznášet protest proti něčemu takovému! Inu je to skutečný rebel a zaslouží si trest.

Stejného názoru byli i ostatní dozorcí, kteří měli na starost dělníky podobného smýšlení jako onen vzpurný hoch. Tedy všelijaké ty buřiče, rebelanty a dokonce i dezertéry, kteří čas od času projevíli odmítavý postoj k té – jak sami tvrdili – nekonečné dřině za vysilujícího vedra a nedostatečných podmínek na stavbě ohromné pyramidy pro krále a několik vyvolených, zatímco doma na jejich drobných rolnických usedlostech na ně čeká jiná, mnohem potřebnější a užitečnější práce. Pravda, v době pravidelných záplav, kdy se řeka rozvodní a pokryje jejich políčka úrodným bahnem, není na polích co dělat, pracovní síla rolníka může být tedy využita jinak. Jenže ne každému se chce lopotit na stavbě královské hrobky, když jeho vlastní rodina strádá hladu. Ten, kdo má zásoby z bohaté úrody z předešlého roku a jeho rodina se o sebe dokáže postarat, tomu je hej. Huř když na střechu stavení usedne se svými křivými pařáty zlé neštěstí a krutými ranami nemilosrdně bičuje toho, koho si vybere. Tak, jak to zakusila rodina černovlasého rebela.

„Návštěva z královského paláce!“

Na planinu před stavenišťem se zvolna blížil vznešený průvod. Nikoli však samotný faraon, ale jeho prostřední dcera, princezna Achnet, poctila svou návštěvou královské staveniště. Dnes ráno

projevila přání podívat se, jak pokročily stavební práce na pyramidě jejího otce. Král, který její zájem ocenil náležitou pochvalou, dal ihned vypravit patřičný doprovod, aby princezně zajistil pohodlnou a bezpečnou cestu. Od královského sídla k nekropoli to naštěstí není příliš daleko, zhruba necelé dvě hodiny chůze. Osmero nosičů neslo na svých ramenou bohatě zdobená nosítka, v nichž seděla princezna. Sluneční paprsky se opíraly o střechu nosítek, bylo právě poledne.

„Na kolena! Všichni! Neslyšeli jste?“ Nad stavenišťem se nesl křik dozorců.

„Jsi snad hluchý, lumpe?“ Dozorce švihnul bičíkem do vzduchu, na tělo vzpurného hochy se však ranou zamířit neodvážil. Dobře tušil nenávistné pohledy za svými zády. Chlapec s přimhouřenýma očima a stisknutými čelistmi zvolna poklekl do horkého písku.

„Uvolněte cestu pro Její Výsost!“

Průvod se pomalu ubíral písečnou plání. V severozápadní části budovaného zádušního komplexu stála ze dvou třetin hotová hrubá stavba kamenné pyramidy. Kolem ní panoval čilý stavební ruch, který nyní na chvíli přerušil neočekávaný příchod princezny. Jen nepatrné zastavení a těžká monotónní práce může zase pokračovat dál...

„Zastavte!“

Nosiči postavili na povel nosítka s princeznou na zem. Faraonova dcera, oděná v dlouhém bílém rouchu a se zlatými sandály na nohou, vystoupila z nosítek a vkročila na půdu královské nekropole. Skupina stavebních dělníků, sledovaná ostrými pohledy dozorce, sklání vkleče své hlavy hluboko k zemi. Kromě jednoho. Hlavu má jen lehce nachýlenou k hrudi, hledí upřeně do země. Jeho tváře a ramena lemují

husté prameny dlouhých černých vlasů.

„Jak se jmenuješ?“

Žádná odpověď.

„Mluv, když se tě Její Výsost ptá. Nebo snad chceš, abych ti pomohl?“ Dozorcova ruka s bičíkem se zlověstně napřáhla.

„Zkus se mě jen dotknout.“ Klečící mladík se napřímil. Svaly v obličejí se mu napjaly, oči se výhružně lesknou. Muž s bičíkem zkameněl úžasem.

„Taková drzost! Dva úteky ze stavby, dva exemplární tresty a ono mu to ještě nestačí! Já tě ...“

„Tak dost.“ Princezna pozvedla pravou paži. „Není třeba. Však on nám sám poví své jméno, že? Prosím, pověz, jak se jmenuješ?“

„Maios.“

„Pěkné jméno. Řekni mi, proč jsi utekl ze stavby?“

Jenže hoch opět mlčí. A nezdá se, že by chtěl pokračovat v načatém hovoru.

„Nu, nechceš-li říkat, tedy neříkej. A ty,“ obrátila pozornost ke znervoznělému dozorcovi, „střež se dotknout jeho hlavy. Strašlivě bych se rozhněvala.“ Podívala se svrchu na klečícího chlapce. Jeho snědá kůže byla pokryta prachem. Kromě bederní roušky na sobě neměl nic. Zahleděla se mu do očí. Jejím tělem projel jakýsi zvláštní impuls, který vůbec nečekala. Paprsek jeho očí pronikl do dívčina nitra a zastavil se až hluboko v jejím srdci. Paprsek boha Re... Jeho oči na ni hledí upřeně jako dvě hvězdy z pradávného oceánu nebeských vod, které sestoupily na zem, aby se mohly podívat princezně Achnet do očí.

Musela odvrátit zrak.

„Bud' zdrav. Zase přijdu.“

Chlapec neodpověděl. Klečel bez hnutí na místě, jen hlavu mírně pootočil za odcházející dívkou. Princezna vstoupila do nosítek a usedla na měkké sedátko. Nosiči se chopili rukojetí a průvod se dal opět do pohybu. Ještě jednou pohlédla na klečícího hocha, jejich oči se znovu setkaly. Pokynulo mu rukou na pozdrav. Vznešený průvod se vydal na cestu podél úpatí rozestavěné pyramidy a hoch, který jej doprovází pohledem, cítí ve svém nitru nepředstavitelnou bolest. Slova princezny mu měkce hladí duši již tolikrát zjizvenou a jeho srdce, uvězněné do kamenného hrobu, jako zásahem živého ohně trhá se na kusy.

„No tak, pokračuj v práci!“ Dozorce Bodrob soptí vzteky. Taková pohana přede všemi! A ještě ke všemu se nesmí dotknout jeho hlavy. Jenom hlavy... Zle se ušklíbl. Udeřil bičíkem do dlaně, až to zabořilo.

Průvod z královského paláce právě dospěl ke konci pyramidové stěny. Princezna se lehce vyklonila z nosítek a ohlédla se nazpět. Uviděla ho mezi ostatními. Byl zapřažen do písečných saní spolu s dalšími tahači kamenných bloků. Ačkoli měl hlavu až k zemi skloněnou, okamžitě ho poznala. Měl ze všech mužů pracujících na stavbě jejího otce nejkrásnější vlasy.

2. KDO JE BOHATŠÍ

Soumrak se zvolna snesl nad rozpálený Egypt. V královském paláci je však velmi příjemně. Vysokými okenními otvory v cihlových zdech proudí do místností svěží vzduch od řeky a líbezná zahrada, obklopující panovníkovo sídlo ze všech stran, nabízí to nejlepší místo ke každodennímu odpočinku. Na potměšlém nebi se již začínají rozsvěcovat první nebeské lampičky a na terase v západní části paláce stojí dívka v průhledném bílém rouchu a upřeně hledí přes koruny datlových palem, sykomor a tamaryšků kamsi do daleka. Vzpomíná na chlapce, kterého dnes poznala. Copak asi dělá? Jistě už půjde brzy spát, taková těžká dřina dá člověku pořádně zabrat. Podívala se na svoje ruce. Dlouhé štíhlé prsty s pěstěnými nehty půvabně zkrášlovaly skvostné stříbrné prsteny zdobené tepáním a drahými kameny, bělostná pleť na rukou byla provoněna vzácnými oleji. Představila si v duchu jeho ruce, hrubé a mozolnaté, uvyklé na těžkou práci na stavbě, a náhle ji napadla zvláštní otázka: Dokázala bych pohnout kamenem? Musela se té myšlence zasmát. Jistěže ne. Anebo... Že by přece... Pohlédla vzhůru do temného nebe. Tam kdesi daleko pluje na své nebeské bárce tatíček Re. V okamžiku, kdy jeho tvář zmizí za obzorem, vpluje se svou lodí do temného podsvětího prostoru a putuje tajemnou Říší mrtvých, aby po vykonání posvátných obřadů a zdolání všech nástrah a nebezpečí opět vyplul za úsvitu nad východním obzorem. A pocítila nesmírnou hrdost a úctu ke svému otci. Jsem dcera faraóna, syna slunečního boha. Může si snad něčí dcera přát ještě něco víc? Ano, může. Jako by ten hlas uslyšela z nesmírné dálky. Něco se jí sevřelo v hrudi. Kde jsi, černovlasý mládenče? Tvé jméno zní měkce a průzračně, jako matčino

pohlazení. Matka... Už kolik let zde není. Čeká v kamenném příbytku na své znovuzrození. Čeká tam někde nedaleko míst, kde za vlády slunečního boha Re chodívá, pod tíhou těžkého břemene až k zemi skloněný, mlčenlivý Maios.

„Hni sebou!“ Dozorce Bodrob hrubě popostrčil svého svěřence do nitra přízemního domku. Ubytovací cela chlapce byla až na konci dlouhé chodby. Když došli oba muži na místo, otevřel dozorce dveře a černovlasý chlapec vstoupil dovnitř. Dozorce za ním dveře přibouchl a zavřel je na zástrčku. Chlapec se ocitl o samotě. Potřeboval se pořádně napít. V koutě místnosti stál hliněný džbán s vodou. Každý den jej sem přinášela služebná z osady řemeslníků. Ani nevěděl, jak se jmenuje. Jednou, když se dozorce Bodrob opět vztekal a nešťastnou náhodou rozbil nádobu s vodou, došlo málem v ubytovně ke vzpouře. Dozorce v záchvatu zlosti odmítal donést novou nádobu, náhradu za rozbitou, což mělo za následek velký poprask na chodbě. Křik bylo tenkrát slyšet až na dvůr. Zrovna tudy šla služebná z kuchyně, v níž se připravovala strava pro všechny, kteří pracovali na stavbě pyramidy a byli v osadě dočasně ubytováni, včetně těch „neposlušných“.

Když zaslechla křik, šla se podívat, co se děje. A hned se také dozvěděla příčinu oné hádky. Okamžitě se vložila do debaty a pohrozila dozorcovi, že vše oznámí nejvyššímu úředníkovi, neboť – jak velice nahlas zdůrazňovala – každý, i ten největší rošťák, má právo na jídlo, vodu a ošacení, o hygieně ani nemluvě. A jestli dozorce okamžitě nesjedná nápravu a nedonese nový džbán místo toho, který rozbil, půjde a všechno poví na příslušném místě. A oni si to už

s panem Bodrobem vyřídí. A dozorce Bodrob stál s vytřeštěnými zraky a s otevřenou pusou. A když energická paní služebná domluvila, pustil se do ní, co že si tu vlastně na něj otevírá ústa, on se stará pouze o dozor a ne o nějaké zásobování. Ale to už se do toho vložil jeden z jeho kolegů a řekl, že ta paní má vlastně pravdu, takže by bylo asi nejrozumnější ten nový džbán přinést, aby mohla být celá záležitost jaksepatří uzavřena. A tu paní služebná sama navrhl, že se bude starat o plynulé zásobování pitnou vodou pro celou ubytovnu. Návrh byl s díky přijat a od té doby již nikdy v žádné místnosti nechyběla nádoba s čerstvou vodou.

Maios uchopil oběma rukama džbán, ochutnal douškem vodu tak, jak měl ve zvyku, a poté se zhluboka napil. Služebné věřil, ale... Napůl vypitý džbán postavil na zem a šel do rohu místnosti, kde na slámě ležela stará ovčí houně. Usedl na ni, objal rukama kolena a opřel se o stěnu kobky. Zavřel oči. Čekal, až mu dozorce přinese večerní stravu. Zeleninovou polévku a bochníček chleba. Na víc neměl nárok. Skrovný přiděl jídla byl součástí jeho trestu. Pokusil se dvakrát utéct ze stavby. Domů, za svojí matkou, která na něho čeká v chudém venkovském stavení. Jejich malé políčko je nyní pod vodou. Až voda opadne, objeví se na něm vrstva úrodného bahna, které s sebou přinesla rozvodněná řeka. Ta kalná voda je jejich záchrana. V dobách, kdy byli ještě naživu Maiosův otec a bratr, dařilo se jim celkem dobře. Jenže pak přišla první rána. Otec, který byl v čase každoročních záplav povolán na stavbu pyramidy, nedokázal čelit útrapám, kterým byl při těžké práci na stavbě vystaven. Měl příliš chatrné zdraví a nedlouho po svém návratu domů zemřel. Maios, který byl v té době ještě malým

chlapcem, vůbec nic nechápal. Proč musí jejich otec odejít ze své usedlosti na písčnou pláň a pracovat na pohřebišti? Tak znělo nařízení vladařovo: Každý rolník je povinen v době záplav odejít pracovat na projekt státního významu. Pole jsou nyní zatopena vodou a každý pár rukou je velmi potřebný. Nařízení se nedalo změnit. Maiosův otec byl sice nemocný, ale nikomu o tom neřekl. A tak se stalo, že ho stavba královské hrobky stála život. Rodina jeho ztrátu těžce nesla, usedlost byla náhle bez hospodáře. Nyní se musel vedení jejich maličkého hospodářství ujmout Maiosův starší bratr Kenher. Matka trpěla chorobou kostí, potřebovala tedy neustále pomoc. Oba synové jí ve všem vydatně pomáhali. Všichni tři se museli nyní sami bez otce postarat o jejich malé políčko. A osud si nevybírá. Maiosův bratr byl prudké povahy a neustále měl na mysli, že jim pyramida vzala otce. Když byl odveden na stavbu, nedokázal se vyrovnat s pocitem křivdy, která na nich byla spáchána. Jednou se zle pohádal s jedním z předáků a ve rvačce ho zranil. Byl okamžitě deportován do královského vězení a po vynesení rozsudku převeden na nucené práce do kamenolomu, kde nějaký čas pracoval. Ale kvůli zhoršujícímu se zdraví byl propuštěn domů. Těžká práce v kamenolomu ho natolik vyčerpala, že brzy po svém návratu domů zemřel v náručí svého bratra. Maios, který zůstal na světě sám s matkou, se naučil královskou pyramidu nenávidět. Ona byla příčinou jejich neštěstí, zármutku a utrpení, její vinou přišel o své dva blízké, které tolik miloval. Smutné události, které se kolem pyramidy nahromadily, zanechaly v jeho citlivé duši hluboké a nesmazatelné rýhy. Nenáviděl všechno, co se týkalo pyramidy, nenáviděl celou faraonovu rodinu. Poté, co musel

sám odejít na rozrůstající se staveniště, pokusil se dvakrát o útěk. Poprvé se mu podařilo dostat se až na půl cesty domů. Pak ho královští vojáci chytili a dopravili zpět na staveniště. Dostal tenkrát sto ran bičem a snížili mu denní naturální mzdu. Byl přidělen do skupiny tahačů kamenných bloků se zvláštním dozorem. Podobných skupin zde pracovalo několik. Byli do nich zařazováni ti, kteří vyvolávali nepokoje anebo se pokusili ze stavby utéct. Stihl je stejný osud jako Maiose. Při druhém útěku se mu podařilo sotva opustit areál nekropole, když byl znovu chycen a dopraven zpět. Dostal dalších sto ran, přišel o celou mzdu kromě základní stravy a místo v osadním domku spával ve zvláštní ubytovně, kterou zde pro něj a pro podobné rebely postavili. Jaká to čest! Bude ji obývat po celou dobu své účasti na stavbě. Žádný volný pohyb po okolí, žádné vycházky. Jenom cela a pyramida, cela a pyramida. Večer se smí pod dohledem dozorců umýt v řece spolu s ostatními a pak – rovnou do cely. A teď tady, v kamenné kobce, čeká, až mu dozorce přinese trochu jídla, a zatím jeho ubohá matka tam doma... Sevřel vši silou pěsti. Vstal a šel k úzkému okennímu otvoru ve zdi. Zadíval se ven. Před jeho očima se do dálky vinula dlouhá cesta na jih. Věděl, že po ní přicházejí karavany s nákladem surovin, náradí a potravin i návštěvy z královského paláce. Tak jako dnes. Jakkak se asi jmenuje? Trpce se usmál. Ani nezná jména členů královské rodiny. Nač vlastně? Hluboce se zamyslel. Jak je krásná... Cože?! Přetřel si dlaní oči, jako by z nich chtěl něco smazat. Zbytečně. Bylo to tak nečekané, až neskutečné, ale proč? Jeho postoj vůči královské rodině nemůže nic změnit. Nebo snad ano? Zoufale ponořil hlavu do dlaní. Cítil, že se

nemůže pořádně nadechnout, cosi jej v hrdle dusí, strašně to bolí, bolí to... Ne!! Udeřil pěstí o kamennou stěnu kobky. Vypud' ji ze své mysli! Zažeh od prahu svého srdce, ať do něj ani nevstoupí! Nejde to. Je příliš pozdě. Od prvního okamžiku, kdy ji spatřil, věděl, že je to ona. Ta, jejíž krásné oči vídal ve snu, ta, která na něj hleděla z každičké kapičky ranní rosy, ta, kterou v sobě nosil už dávno. Dívka, do níž se právě dnes zamiloval. Dcera boha Re.